

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 6.

Brasiovu 3 Februaru 22 Ian.

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Brasiovu 2 Febr. n. 1869.

Cea mai urgenta cauza europ6na, compunerea conflictului Turciei cu Greci'a, cu t6ta impacient'a asteptarei, inca totu da de dificultati. Greci'a nu se p6te rezolvi a primi dechiaratiunea poteriloru, decatu numai pelunga cererea, c6 se se mai modifice. Greci'a simte unu simtiu sacru catra conationalii sei si pretinde cerendu dela poteri, c6 se se faca pomenire in declaratiuni despre tendentiele nationali ale Greciei si despre drepturile sale morale facia cu cei de unu sange. Adica Greci'a cere, c6 poterile conferentiale se recun6sca marea idea a principiului de nationalitate. Scimu, care din poteri, si ce voru decide la ac6sta cerere, despre care referesce „Mercuriu de Alton'a“, diurn. de Kopenhag'a, patri'a regelui Georgios. prin urmare bine informatu. — „Indep. belg.“ se scrie din Londonu, ca p6te, ca Napoleonu s'a si invoitu cu Rusi'a pe terenulu acesta. Asta scire -si are important'a s'a fundata pe principiulu modernu alu egalitatii pop6reloru, — si alu dreptului loru moralu si naturale. — Diurn. of. „France“ si „Le Publicu“ ale Franciei, a buna s6ma bine informate, simtiendu dificultatile ce se redica dicu, ca in casu de conflictu intre Turci'a si Greci'a, poterile voru pastra neutralitatea. Ac6sta o dorira pop6rele Orientului si se scrie, ca Greci'a inainte de t6te a facutu intrebare la statele orientali, ce atituda voru lua ele facia cu unu resbelu, dice France, cari ar' fi respunsu, ca voru oserba neutralitatea. — Se intielege de sene. —

Unu telegramu din Pest'a 29 Ian. alu lui „N. fr. Pr.“ cuprinde aceste: „Din Bucuresci se report6za, ca se pregatesce in privinti'a Transilvaniei unu memorandu catra marile poteri, de cuprinsu, cumca Transilvani'a are unu dreptu la autonomia; Romani'a nu vre a o anecta, dar' apoi nici Ungari'a se nu o anecteze. Transilvani'a se formeze unu Principatu autonomu, care prin identitatea nationalitatii conditionatu sta in 6resicare legatura cu Romania (!)“.

E destulu a sci, ca acestu telegramu veni din Pest'a in Vien'a, pentru a nu mai intreba, din ce fontana esi si catu cumpanesce in autenticitatea cuprinsului seu, care s6mena cu celu ce pune nume fetului pana a nu se sci, d6ca se va nasce fata or fetioru. —

Lasama mai incolo se urmeze dupa „Fed.“ unu actu per eminentiam constitutionale, care merita nu numai a fi imitatu de t6te municipale nationali, ci dupa seriozitatea si solidaritatea observata de factorii lui se p6ta recomanda de mustra constitutionale, pentru inexorabilea aপরare a dreptului ce ni se cuvine. — Asia

Dupa comitatulu Zarandului!

„In 16 a lunei curente Ian. a sositu

noulu comite aici in Baia-de-Crisiu. Inca inainte de venirea lui cu 6--7 dile si mai tardiu capetasera mai multi scrisori, care dela Aradu, care dela Orade, care dela comitele insusi s6u dela secretariulu seu, c6 primirea lui se fia cald6rosa, cu pompe cu ovatiuni. . . Nici ovatiune, nici o manifestatiune de bucuria din partea romaniloru. Nici unu romanu n'a esitu inaintea comitelui spre intimpinare. Pretutindene, dela intrarea lui in comitatu si pana la pretoriulu comitatului, a fostu primitu cu rec6l'a cuvenita. . . Prin ac6sta reserva potemu dice maiestatica a romaniloru, ei au doveditu catu f6 de nedr6pta acea dispusetiune a ministeriului, prin care a destituitu pe romanulu Dumitru Ionescu din postulu de comite supremu si l'a inlocuitu nu cu altu romanu, ci cu maghiarulu c. Alexandru Haller. Ac6st'a i s'a spusu de catra mai multi in facia, si insusi a recunoscutu dicundu: ve dau totu dreptulu, amu primitu inse acestu postu, pentru ca eu (Haller) c6 maghiaru se potu deminti t6te acele faime infior6rie ce s'au latitu despre acestu comitatu. Precum s'a dechiaratu mai tardiu, apoi elu ar' fi si facutu ac6st'a.

In diu'a instalarei dupa sevirsirea san-tei liturgia in trei beserice, membrii comitetului fiindu adunati in sala pretoriului, s'a tramisu o deputatiune de patru membri c6 se invite pe comitele in adunare. Candu a intratu ac6st'a in sala s'a auditu unele „6ljen“-uri, dar' nici unu „se trai6sca“; romanii au paditu o tacere profunda, pe feciele tuturoru se vedea o ingrigire mestecata cu displacere. Se audiea, ca comitele la deschiderea siedintiei va vorbi si romanesce, dar' buzele lui nus'au deschisu decatu numai in limb'a maghiara. Spunu ca nici nu scie romanesce. Dupa cuventulu de deschidere imediatu a depusu juramentulu. Se astept6, adica comitele astept6 c6 se se redice cineva pentru a i rosti cuventulu de gratulare. Sal'a inse er6 muta, candu preotulu Ioane Giurca cere cuventulu. Acestu tineru preotu dupa o cuventare bine tiesuta si f6rte logicu motivata, nu de gratulare, ci de a face o propunere la actulu numirei c. Haller de comite supremu alu acestui comitatu, pune pe m6sa unu proiectu de conclusu si se r6ga pentru primirea lui.

Proiectulu de conclusu a dlui Giurca suna asia: „Pe candu comitetulu comitatului -si esprime stim'a facia cu person'a nou numitulni comite supremu c. Al. Haller; pe atunci si esprime resimtiulu, ca cu acestu privilegiu nu s'a observatu art. 44 § 27 din legea dela an. 1868, care asecur6za luarea in consideratiune a nationalitatiloru, la numirea de comiti supremi; si in privinti'a ast'a decide a se face representatiune la ministeriu, pentru compunerea careia se esmite o comisiune, care va av6 a substerne la cea mai de apr6pe adunare de comitetu operatnlu spre aprobare, si in care ministeriulu se fia rogatu, c6 pe viitoriu la implinirea posturiloru de comiti supremi luandu in bagare

de s6ma legea memorata, se binevoi6sca a face se incete ingrigirile totud6una sincere patriotice si nationali ale acestui comitatu.“

Se scotemu cataya motive din cuventarea d. Giurca. Domnialui dice ca: acestu comitatu prin factorii sei naturali er6 asediatu in starea lui normale, in care justiti'a si administratiunea publica er6 in sonantia cu legile tieriei; c6 factori naturali pentru acestu comitatu dupa impregiurarile de aici, si chiaru dupa starea inaintata a civilisatiunei, numai aceia se potu consider6 in prim'a linea, cari sunt de nationalitatea si legea romana, fiindu aceste in total'a preponderantia aici; ca nu se p6te presupune, c6 ministeriulu se nu fia aflatu in t6ta tier'a romani destulu de calificati pentru demnitatea de comite supr., prin urmare nu er6 de lipsa a tramite aici unu comite maghiaru, d6ca nu cumva a voitu a casion6 amaretiunea in l6cu de indestulirea locuitoriloru din acestu comitatu. Si altele.

Dupc aceea se sc6la d. Iacobi Brendusianu si cu asemeni motive aperandu si drepturile comitatului, si mai provocanduse si la legea pentru nationalitati, face unu altu proiectu de conclusu, care asia urm6za: „Pana candu acestu comitetu este cu totu respectulu cuvenitu catra person'a Il. Sale d. conte Al. Haller, si pana candu de o parte declara acestu comitetu, cumca, intre nici unu feliu de impregiurari nu voiesce a-si uit6 de detorintiele sale de supusu lealu, de alta parte intru implinirea detorintiei sale de a mantien6 drepturile ce i dau circumstarile de aici si-i da constitutiunea tieriei: crede acestu comitetu de a-si implin6 chiamarea, candu cu ac6sta -si face substernerea catra intregulu inaltu ministeriu pentru rechiamarea d. conte Al. Haller din demnitatea de comite supr. in comitatulu Zarandu, si in schimbarea lui cu unu barbatu de nationalitatea si relegiunea romana.“

Mai adauge apoi d. Brendusianu, ca ac6st'a se se comunice cu t6te comitatele din tiera pentru partinire. D. Brendusianu -si apera propunerea cu mare taria si cu rara logica.

Ac6i s'a inceputu apoi desbaterea asupra acestoru d6ua propuneri.

Pentru propunerea lui Giurca a vorbitu dnii Hodosiu, Francu, Siolutiu si altii; 6r' pentru propunerea lui Brendusianu a vorbitu dnii Borlea, Motiu, Secula si altii.

Desbaterea a decursu a decursu in modulu celu mai exactu parlamentar. Intr'adevern ca ti-se redic6 anim'a vediendu pe acesti eminenti romani a vorbi in dulcea n6stra limba cu atatu tactu si cu unu competu ce le servesce spre on6re.

In urma s'a inchiaiatu desbaterea, si punenduse la votu propunerile, s'a primitu cu maioritate de voturi propunerea dlui Giurca. — Ce enuncianduse de catra c. Haller, a trecut in conclusu alu comitetului; 6ra in comisiune s'a alesu dnii Hodosiu, Bardosi si Baternai.

